

Allemansretten – en enestående mulighed

Allemandsretten er en fantastisk mulighed for os alle, fordi vi kan bevæge os frit i naturen.

Du bruger allemandsretten, når du går tur i skoven, ror i kajak, klatrer eller sidder på en sten og tænker.

Oftest er den helt naturlig for os. For at vi alle kan nyde naturen, er vi også nødt til at tage hensyn til både den og dyrelivet og respektere ejerne af jorden og de andre mennesker, der opholder sig ude.

Vi kan sammenfatte det i, at vi ikke skal forstyrre – ikke ødelægge!

Vandre, cykle, ride...

Vi har en herlig mulighed for at være i naturen og foretage os en masse forskellige ting. Vi er mange, der er interesserede i friluftsliv og natur.

For at vi alle kan nyde naturen, er der en række ting, som vi er nødt til at tænke på:

- Vær opmærksom på, at du ikke skader afgrøder, skovbeplantninger og andre følsomme jordområder.

- Husk, at du ikke skal gå hen over eller opholde dig på andres grunde. Det kan forstyrre de mennesker, der bor i området. Beboerne har ret til at være uforstyrrede.
- Sørg for, at du ikke hindrer landmændene i deres virksomhed.
- Når man rider eller cykler i terrænet, er der risiko for, at man skader afgrøderne. Pas på ikke at ride eller cykle hen over bløde, følsomme marker, men brug de markerede motionsbaner, skispor eller vandrestier.
- Hvis du passerer indhegnede græsningsarealer, så vær opmærksom på, at du ikke forstyrrer dyrene eller skader beplantningen. Luk lågen efter dig, så kreaturerne ikke løber ud.

Camping

Overnat gerne i telt i nogle døgn i naturen!

Sørg for at slå teltet op et egnet sted, det vil sige ikke hvor jorden dyrkes og ikke for tæt på andre menneskers boliger. Jo større risiko der er for at forstyrre andre, desto større grund er der til at spørge om lov. Hensyntagen er endnu vigtigere ved fri camping med campingvogn og autocamper. Den slags camping begrænses af 'terrænkøringsloven' (svensk lov).

Tag affaldet med dig

Vi ønsker alle en ren natur, der er fri for affald. Så tag affaldet med dig. Glas, dåser, plastikposer og kapsler kan skade både mennesker

og dyr. Stil derfor aldrig din affaldspose ved siden af en fuld affaldsbeholder.

Bål

Lejrbål er et ekstra krydderi på vores friluftsliv, og du har lov til at tænde bål i naturen. Men bål skaber uro blandt mange jordbesiddere, fordi store skovområder brænder hvert år ude i verden på grund af sløseri med lejrbål.

For at mindske risikoen for spredning af ilden er der udfærdiget regler, som man skal overholde:

- Undlad at tænde bål på steder, hvor der er den mindste risiko for brand - i tørt vejr er der ofte forbud mod åben ild.
- Vælg et sted, hvor der ikke er risiko for, at ilden breder sig.
- Tænk over, at du ikke må tænde bål direkte på klipper eller tæt ved dem. De kan springe og blive uopretteligt ødelagt.
- Når du har haft bål, så sørg for at slukke ilden fuldstændigt.
- Der må ikke efterlades spor af bålet i form af ildsted eller lignende.

Pluk blomster, bær, svampe, kviste...

Pluk gerne blomster, bær, svampe, ris og grene fra naturen.

For at vi ikke skal skade naturen er der nogle regler, som det er godt at huske:

- Husk at visse planter er fredede. De må ikke plukkes. Länsstyrelsen kan give oplysninger om fredede planter. Orkidéer er fredede i hele landet.
- Tænk over, at du ikke må tage kviste, grene, birkebark og anden bark fra levende træer. De kan blive beskadiget.

Hunde

Hunde må selvfølgelig gerne komme ud i naturen. Fra 1. marts til 20. august er dyrene følsomme, og i den periode må hunde ikke løbe frit. Du skal også resten af året have hunden under opsyn, så den ikke forstyrrer eller skader dyrelivet og andre mennesker. I visse dele af landet skal hunde være i snor.

Badning og sejlads

Allemandsretten gælder både til lands og til vands. Du må bade fra strandene, sejle med både næsten overalt samt fortøje og overnatte nogle døgn i båden. Der gælder dog de samme hensyn som på land. Altså ikke forstyrre og ikke ødelægge.

For at vi alle kan nyde naturen ved og i vandet, er der en række ting, som vi er nødt til at tænke på:

- Det er ikke tilladt at fortøje eller gå i land på steder, hvor der er specielt adgangsforbud, for eksempel når det gælder beskyttelse af fugle eller sæler.
- Det er i orden at fortøje båden midlertidigt på en andens bro, hvis det ikke generer ejeren. Men selvfølgelig ikke hvis det er en andens have. Kontakt hellere grundejeren.
- Der kan være særlige regler, for eksempel fartbegrænsning eller adgangsforbud.
- Tænk over, at motorbådsejere skal tage større hensyn end ejere af mere stillestående både.

Jagt og fiskeri

Jagt og fiskeri indgår ikke i allemandsretten. Men du kan fiske frit med stang og visse andre håndredskaber langs kysterne og i vores fem største søer: Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren og Storsjön. Fiskeri i andre søer kræver fiskekort eller anden tilladelse. Langs norrlandskysten, vestkysten og Skånes sydkyst indgår der også andre fiskemetoder i det gratis fiskeri. Men netfiskeri, medefiskeri, trolling eller stangfiskeri er ikke omfattet af det frie fiskeri, og det er laksefiskeri ved norrlandskysten heller ikke.

For at vi alle kan nyde naturen uden at skade den, er der en række ting, som vi er nødt til at tænke på:

- Husk altid at kende de gældende regler, når du vil fiske.
- Lad ikke liner og kroge ligge i naturen. De kan blive dødsfælder for dyrene.
- Husk at lade dyrenes unger og reder være i fred.
- Man må ikke tage fugleæg. Ægsamling hører ind under jagt. Alle vilde dyr og fugle er fredede. Jagt må kun ske ifølge bestemmelser i jagtloven. Dyrearter, der trues af udryddelse, er fredede, for eksempel alle krybdyr og slanger.

Organiseret friluftsliv

Eventyrturisme og andet organiseret friluftsliv har god mulighed for at bruge allemandsretten til deres aktiviteter. Allemandsretten kan bruges kommercielt og af mange brugere samtidig. Der stilles store krav til dem, der arrangerer organiserede aktiviteter på andres grund.

Det er allerbedst, hvis arrangøren tager kontakt med grundejerne, kommunen og länsstyrelsen, inden aktiviteterne går i gang.

- Skaf nødvendig viden
- Vælg et passende sted
- Gennemfør beskyttelses- og forsigtighedsforanstaltninger
- Informer alle deltagere om allemandsretten

I bynær natur

I den bynære natur er allemandsretten endnu vigtigere. Den gør det muligt for mange mennesker at få glæde af naturen nær hjemmet, uden at de skal tage andre steder hen. I boligområder opholder mange mennesker sig samtidig, en gang imellem på begrænset plads. Allemandsretten gør det lettere for os alle at være i naturen på en hensynsfuld måde og undgå konflikter og slitage på jorden.

Ingen motorkøretøjer i terrænet

Der findes ingen motoriseret allemandsret. Ifølge den svenske terrænkøringslov er det forbudt at køre bil, motorcykel, knallert og andre motordrevne køretøjer på marker i terrænet. Det er heller ikke tilladt at køre med motordrevne køretøjer på enkelte veje, der er lukket for motortrafik. På disse steder er forbudet angivet med skilte.

Beskyttet natur

I nationalparker, naturreservater, natura 2000-områder eller andre beskyttede områder gælder særlige regler. En gang imellem er allemandsretten begrænset, en gang imellem udvidet. Der findes information ved indgangen til parker osv.

Flere oplysninger

www.naturvardsverket.se/allemansratten

Flere opplysninger

www.naturvardsverket.se/allemanratten

